

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 353/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

291/2009. (IX. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **budapesti panaszos**¹ 2009. június 24-én előterjesztett **panaszát** a 2009. szeptember 30-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) VII. Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszossal szemben egy budapesti aluljáróban intézkedtek a rendőrök, majd megbilincseltek és előállították a rendőrkapitányságra, melyet a panaszos sérelmezett.

I.

A panaszos a Testület hivatalos formanyomtatványán nyújtott be panaszt 2009. június 24-én, az alábbiak szerint.

Budapesten, a Blaha Lujza téri aluljáróban három egyenruhás rendőr kezdett intézkedni az ott engedély nélküli árusokkal, akikkel a panaszos, férje és leánya beszélgetett. Az intézkedő rendőr igazoltatta a panaszost, majd közölte vele, hogy engedély nélküli árusításért előállítja.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos elmondta, hogy ő nem árult, csak beszélgetett az árusokkal és a leányának indult cipőt venni. A rendőrök ez nem érdekelte, ezért a panaszos közölte velük, hogy ha őt előállítják, viszi magával a leányát is, akinek fogta a kezét. Erre a rendőr megbilincselte és ennek során kezéből a lánya kezét kicsavarta.

Ezután a panaszos férje is bement a BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányságra, hogy panaszt tegyen, de nem álltak vele szóba, csak a Testület formanyomtatványát adták a kezébe.

A panaszos sérelmezte az igazoltatás és az előállítás tényét, továbbá azt panaszolta, hogy ő nem követett el semmilyen jogsértést, ami miatt meg kellett, hogy bilincseljék.

Kérte ezért a Testületet panaszának kivizsgálására.

II.

A Testület az ügy kivizsgálása érdekében bekérte a rendőrségtől a rendelkezésre álló írásos anyagokat, azonban azok egy részét a rendőrség már megküldte a Budapest, VIII. Kerületi Önkormányzat Szabálysértési Hatóságához. Az iratok egy másolati példányban történő visszakérésével egyidejűleg a Testület kérdéseket fogalmazott meg az intézkedő rendőr felé, így a rendőri jelentés, a kérdésekre választ adó meghallgatási jegyzőkönyv, az árusítás során lefoglalt árukról készült átvételi elismervény, valamint a megsemmisítéséről szóló jegyzőkönyv és a rendőrségen tartózkodás időpontját bizonyító igazolás alapján a rendőrségi adatok szerint a panasszal érintett rendőri intézkedés az alábbiak szerint történt.

Az intézkedő rendőr két rendőrtanulóval 2009. június 24-én a Blaha Lujza téren, az aluljáróban látott el szolgálatot, amikor azt tapasztalták, hogy ott engedély nélküli árusok vannak. Az árusokat figyelmeztették és elküldték a helyszínről. Kb. fél óra elteltével ismét visszatértek a rendőrök az aluljáróba, ahol azt látták, hogy a korábban figyelmeztetett, engedély nélküli árusok visszatértek és tovább folytatták tevékenységüket.

Az árusítást folytató személyeket a rendőrök személyazonosságuk igazolására szólították fel, amelynek eleget is tettek. A panaszos, akivel az intézkedő rendőr közölte, hogy szabálysértés folytatása miatt előállítja, azt mondta, hogy ő nem is árult, csak a gyermekét viszi cipőt vásárolni és csak ott sétált a férjével. Az intézkedés során a panaszos folyamatosan kibúvót keresett, valamint hangoskodó, ellenszegülő magatartást tanúsított.

A rendőr többszöri felszólítása ellenére sem hagyta abba a panaszos a kiabálást és nem volt hajlandó magát alávetni a személyes szabadságot korlátozó intézkedésnek.

16 óra 52 perckor érkezett a helyszínre egy másik rendőr járőrpár, mivel állampolgári bejelentést tett valaki a kapitányságon, hogy a rendőröket meg akarják támadni az aluljáróban.

A járőrpár helyszínre érkezését követően a panaszos még agresszívebben viselkedett. Azt mondta, ha őt előállítják, megy vele 12 éves lánya is. A rendőr közölte vele, hogy nem mehet, mivel a gyermek édesapja, a panaszos férje is a helyszínen volt, így a felügyeletét biztosítva látja.

A panaszos ezt követően sem volt hajlandó elengedni leánya kezét, és őt maga elé pajzsként tartva próbálta magát kivonni a személyes szabadságot korlátozó intézkedés alól. Az intézkedő rendőrök ekkor a panaszos egyik kezét megbilincseltek, majd a kislány kezét egy erőteljes mozdulattal az anyja karjáról lehúzták.

Ezt követően a panaszost a BRFK VII. Kerületi Rendőrkapitányságra előállították, ahol átadták az ügyeletes tisztnek sérülés- és panaszmentesen.

A panaszosnál lévő és engedély nélkül árusított zöldség és gyümölcsöt megfelelő tárolási kapacitás hiányában jegyzőkönyvileg megsemmisítették.

III.

A panaszos az írásban benyújtott panaszában sérelmezte igazoltatását, előállítását és a kényszerítőeszköz vele szembeni alkalmazását.

A Testület a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbiakat állapítja meg.

1) Az intézkedő rendőrpár 2009. június 24-én a délutáni órákban Budapesten, a Blaha Lujza téren az aluljáróban figyelmeztette az ott, engedély nélkül zöldséget és gyümölcsöt árusítókat, hogy tevékenységük jogszabályellenes, és felhívta figyelmüket tevékenységük beszüntetésére, valamint a helyszín elhagyására. Az árusok látszólag eleget tettek a felszólításnak, de rövid idő múlva folytatták az árusítást.

Az intézkedő rendőrök mintegy fél óra múlva visszatértek az aluljáróba, ahol a már korábban figyelmeztetett személyeket igazoltatták.

2) A Testület vizsgálta a panaszos igazoltatásának jogszerűségét. A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. A rendőrségi törvény konkrétan meghatározza tehát, hogy a személyazonosság megállapítására mely esetekben kerülhet sor.

Az igazoltatás jogalapja jelen intézkedés során a törvény több fordulatával is igazolható, így azt a Testület jogszerűnek és indokoltnak találta.

3) A panaszos előállítása az Rtv. 33. §-a (2) bekezdésének f) pontjára hivatkozással történt. Ezen törvényhely az előállítás okaként kiemeli, hogy „a rendőr a hatóság, vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.”

Az előállítás tekintetében egyértelmű az Rtv. szabályozásának konkrét megfelelősége, hiszen a panaszos és más engedély nélkül árusító személyek is a figyelmeztetés és felszólítás ellenére – kis idő múlva – tovább folytatták jogellenes tevékenységüket.

Így az előállítás esetén sem állapított meg a Testület olyan alapjogsértést, amit az intézkedő rendőrök jogszerűtlen tevékenysége okozott volna.

4) A kényszerítő eszköz – bilincs – alkalmazásának szabályait az Rtv. 48. §-a, továbbá a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról 62/2007.(XII.23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. §-a szabályozza. Az Rtv. 48. §-a szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának, támadásának, szökésének megakadályozására, valamint ellenszegülésének megtörésére. A Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (1) bekezdése tovább részletezi, hogy a bilincs alkalmazása különösen kivel szemben indokolt. Ezen törvényhely szerint bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázdta magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető; aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja; akinek az elfogására büncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg; akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg; aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget. Megállapítható, hogy a vizsgált ügyben a panaszos ellenszegülésének megtörésére került alkalmazásra bilincs, mégpedig a Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (4) bekezdés b) pontjában foglalt módon, azaz a panaszos kezének előre bilincselésével.

A Szolgálati Szabályzat 58. § (1) bekezdése szerint a kényszerítő eszközök Rtv. felsorolásbeli sorrendje egyben fokozatosságot is jelent, súlyosabb kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre, vagy sikere eleve kilátástalan.

A vizsgált panasz esetén az intézkedő rendőrnek olyan felfokozott indulatok és közhangulat közepette kellett a kényszerítő eszközt alkalmazni, amely kizárta a testi kényszer alkalmazásának lehetőségét, hiszen egy nővel szemben kellett fellépni, és annak ellenszegülését megtörni. A testi-kényszer az intézkedés további hatékonyságát veszélyeztette volna, ezért indokolt volt a bilincs alkalmazása.

IV.

A Testület az eset összes körülményeinek figyelembevételével a panasz áttételéről döntött, figyelemmel azon megállapításaira, mely szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

Budapest, 2009. szeptember 30.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes,
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület